

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗРАХУНКАМИ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ

(Представлено к.е.н., доц. Савченко Н.М.)

У статті визначено поняття виплати працівникам за Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку. Досліджено види виплат працівникам за міжнародними і національними стандартами. Розглянуто синтетичний облік за виплатами працівникам.

Ключові слова: *обліково-аналітична інформація, стратегічне управління, розрахунки за виплатами працівникам, заробітна плата*

Постановка проблеми. З розвитком ринкових відносин і розширенням самостійності господарюючих суб'єктів достовірні і фактичні дані обліково-аналітичної інформації займають особливу цінність в управлінні. Сучасний стан організації розрахунків за виплатами працівникам має бути поставлений таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці та повному використанню робочого часу. А якісно сформована обліково-аналітична інформація з розрахунків за виплатами працівникам надавати можливість в стратегічному управлінні розрахувати показники продуктивності праці та виявити шляхи їх підвищення, які в свою чергу впливають на ефективність господарської діяльності підприємства.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Питання формування обліково-аналітичної інформації для стратегічного управління розрахунками за виплатами працівникам досліджували багато вчених, зокрема В.Ф. Андрієнко, А. Батура, С. Голов, К. Давидова, Н. Жук, О. Савицька, В. Данюк, О. Златопольський, М. Ільченко, А. Калина та ін. Віддаючи належне напрацюванням цих та інших авторів, слід відмітити, що теоретичний аналіз даних питань не забезпечує практичного вирішення всіх облікових проблем.

Метою статті є дослідження теоретичних аспектів формування обліково-аналітичної інформації для стратегічного управління розрахунками за виплатами працівникам.

Викладення основного матеріалу. На сьогоднішній день як в національній так і в міжнародній практиці велика увага приділяється питанню виплат працівникам. Питання відображення в обліку та звітності виплат працівникам регулюються МСБО 19 «Виплати працівникам» [2], крім компенсаційних виплат інструментами власного капіталу, які регулюються окремим стандартом – МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій» [3]. В Українській нормативній базі питання обліку та звітності за виплатами працівникам регулюються П(С)БО 26 «Виплати працівникам» [9], а виплати фінансовими інструментами та пов'язаним особам – відповідно до П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» [6] та П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» [8]. Крім цих основних стандартів, при обліку виплат працівникам, також необхідно враховувати вимоги П(С)БО 10 «Дебіторська

заборгованість» [4], П(С)БО 11 «Зобов'язання» [5], П(С)БО 16 «Витрати» [7], П(С)БО 34 «Платіж на основі акції».

В П(С)БО 26 інформація представлена у більш стислому вигляді, що дозволяє скоротити час на вивчення стандарту, але це не завжди полегшує роботу бухгалтера, адже все, що не описано в даному стандарті можна тлумачити по-різному, що може в подальшому призвести до неоднозначності обліку та виникнення помилок. Тому обліковому персоналу, який використовує П(С)БО необхідно слідкувати за правильним їх тлумаченням.

Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку інформація про розрахунки за виплатами працівникам узагальнюється на синтетичному рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». В табл. 1. показано відображення на рахунках операцій з нарахування, утримання й виплати заробітної плати.

Таблиця 1

Відображення на рахунках операцій з нарахування, утримання й виплати заробітної плати*

Рахунок 661 «Розрахунки за виплатами працівникам»	
Д-т	К-т
Утримання та виплати	Нарахування
Виплати авансу й заробітної плати під час остаточного розрахунку К-т 301, 311	Сальдо заборгованості працівникам на початок місяця
Утримання ПДФО, військового збору (К-т 64); Розрахунки за іншими операціями (К-т 68); Розрахунки з різними дебіторами (К-т 37).	– працівникам основного й допоміжного виробництва (Д-т 23); – управлінському, інженерному персоналу, іншому персоналу (Д-т 91, 92); – працівникам служби збуту, працівникам невиробничої сфер (Д-т 93, 94); – за рахунок резерву майбутніх виплат і платежів (Д-т 471) – за соціальним страхуванням (Д-т 65)
	Сальдо заборгованості працівникам на кінець місяця

*джерело: за даними [1]

Витрати на оплату праці, які не пов'язані з виробничою діяльністю підприємства, відносяться до інших витрат операційної діяльності.

Загальна схема організації обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління розрахунків за виплатами працівникам наведена на рис. 2.

Синтетичний облік оплати праці по підприємству при журнально-ордерній формі обліку здійснюється у Журналі № 5, в якому зазначається нарахована заробітна плата як у цілому, так і в розрізі окремих об'єктів витрат на підприємстві. В кінці місяця кредитовий оборот з Журналу-ордера переносять в Головну книгу. Виплата заробітної плати знаходить своє відображення у Журналі № 1.

Рис. 2. Загальна схема організації обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління розрахунків за виплатами працівникам

*джерело: удосконалено автором

Висновки. Виплати працівникам – це всі форми компенсації, що їх надає суб’єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівниками. П(С)БО 26 передбачає такі види виплат: поточні виплати працівникам, виплати при звільненні, виплати після закінчення трудової діяльності, виплати інструментами власного капіталу та інші виплати працівникам.

Список використаної літератури:

1. Кравченко О.В. Виплати працівникам: економічна сутність, вітчизняна та міжнародна практика обліку / О.В. Кравченко, Т.С. Сидорук // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи. – 2014. – Вип. 38. – С. 174-180.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua/document/92431/МСБО_19.pdf

3. Міжнародний стандарт фінансової звітності 2 «Платіж на основі акцій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_011.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999р. № 237. – Режим доступу: minfin.gov.ua.

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов’язання» [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. № 20. – Режим доступу : minfin.gov.ua.

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001р. № 559. – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2001р. № 303. – Режим доступу: minfin.gov.ua.

8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2001р. № 303. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01>.

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003р. № 601. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>.

References:

1. Kravchenko O.V. Vyplaty pratsivnykam: ekonomichna sutnist', vitchyznyana ta mizhnarodna praktyka obliku / O.V. Kravchenko, T.S. Sydoruk // Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoyi systemy. 2014. – Vyp. 38. – S. 174-180.

2. Mizhnarodnyy standart bukhgalters'koho obliku 19 «Vyplaty pratsivnykam» [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: www.minfin.gov.ua/document/92431/MSBO_19.pdf

3. Mizhnarodnyy standart finansovoyi zvitnosti 2 «Platizh na osnovi aktsiy» [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_011.

4. Polozhennya (standart) bukhgalters'koho obliku 10 «Debitors'ka zaborhovanist'» [Elektronnyy resurs]: zatv. nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 08.10.1999r. # 237. – Rezhym dostupu: minfin.gov.ua.

5. Polozhennya (standart) bukhgalters'koho obliku 11 «Zobov'yazannya» [Elektronnyy resurs]: zatv. nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 31.01.2000r. # 20. – Rezhym dostupu : minfin.gov.ua.

6. Polozhennya (standart) bukhgalters'koho obliku 13 «Finansovi instrumenty» [Elektronnyy resurs]: zatv. nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 30.11.2001r. # 559. – Rezhym dostupu <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

7. Polozhennya (standart) bukhgalters'koho obliku 16 «Vytraty» [Elektronnyy resurs]: zatv. nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 18.06.2001r. # 303. – Rezhym dostupu: minfin.gov.ua.

8. Polozhennya (standart) bukhgalters'koho obliku 23 «Rozkryttya informatsiyi shchodo pov'yazanykh storin» [Elektronnyy resurs]: zatv. nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 18.06.2001r. № 303. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01>.

9. Polozhennya (standart) bukhgalters'koho obliku 26 «Vyplaty pratsivnykam» [Elektronnyy resurs]: zatv. nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 28.10.2003r. № 601. – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>.

ВАЛОВОЙ Степан Вікторович - магістр Житомирського національного агроєкологічного університету, спеціальність «Облік і оподаткування»

Наукові інтереси: обліково-методичні аспекти бухгалтерського обліку підприємств